

C. U. SHAH UNIVERSITY
Wadhwan City

Faculty Of: - Education

Department Of: - EDUCATION (B.Ed.)

Semester: - II

Code: - 4ED02LAT2

Name: – Learning And Teaching

Teaching & Evaluation Scheme:-

Subject Code	Name of the Subject	Teaching Scheme (Hours)				Credits	Evaluation Scheme							
		Th	Tu	Pr	Total		Theory			Practical (Marks)			Total	
							Sessional Exam		University Exam		Internal			
							Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr/Viva	TW	Pr	
4ED02L AT2	Learning and Teaching	4	0	0	4	4	30	--	70	3	---	-----	-----	100

Objectives:

1. અધ્યોત્તાનું સ્વરૂપ અને પ્રક્રિયા વિશે જાણો.
2. અધ્યયનના સિલ્લાંતોથી માહિતગાર થાય.
3. અધ્યોત્તાનો સામાજિક, સાંચેનિક અને માનસિક કે જ્ઞાનાત્મક વિકાસ વિશે જાણો.
4. વર્ગવ્યવહાર અને ડિયામન્ડ સંશોધન વિશે જાણો.
5. શિક્ષાણા પ્રતિમાનો માહિતગાર થાય.
6. અધ્યાપનનાં સૂત્રો અને શિક્ષાણ પ્રતિમાન વિશે જાણો.
7. શૈક્ષણિક અને અનુદેશન પ્રૌદ્યોગિકીથી માહિતગાર થાય.

Code: - 4ED02LAT2
Name: – Learning And Teaching

એકમ નં.	ઓકમનું નામ	ભારાંક
1.	અધ્યયન, અધ્યાપન અને અધ્યોત્તાનો વિકાસ 1.1 અધ્યયન: અર્થ, સંકલ્પના, સ્વરૂપ 1.2 અધ્યાપનની જૂની તથા નવી વિભાવના : સારા અધ્યાપનના લક્ષણો, અધ્યાપન પ્રક્રિયાને અસરકરતાં પરિબળો 1.3 અધ્યાપન હેતુઓનું વર્ગીકરણ: બ્લૂમ ટેક્ષોનોજ આધારિત 1.4 સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને જ્ઞાનાત્મક વિકાસ: સંકલ્પના, શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો, પિયાજેનો જ્ઞાનાત્મક વિકાસનોસિધ્ધાંત અને શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો	24%
2.	અધ્યયનનાં સિધ્યાંતો અને વર્તનખેત્રો 2.1 અધ્યાપનનાં સિધ્યાંતો: અર્થ, સંકલ્પના, સ્વરૂપ 2.2 રશાસ્ત્રીય અભિસંધાન(પાવલોવ) અને કારક અભિસંધાન (ચિકનર) : સંકલ્પના, સિધ્યાંત, પ્રયોગ, શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો-શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અને કારક અભિસંધાનનો તુલનાત્મકઅભ્યાસ 2.3 પ્રયત્ન અને ભૂલનો સિધ્યાંત (થોર્નડાઈક) અને આંતરસૂઝનોસિધ્યાંત (કોહલર): સંકલ્પના, સિધ્યાંત, પ્રયોગ, શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો- પ્રયત્ન અને ભૂલનો સિધ્યાંત અને આંતરસૂઝનોસિધ્યાંતનો તુલનાત્મક અભ્યાસ 2.4 બહુઈન્દ્રિય અધ્યયનઅનેઓડગર ડેલનો અનુભવ શરૂ	24%
3.	અધ્યાપનનાં સૂચો અને શિક્ષણ પ્રતિમાન 3.1 અધ્યાપનનાં સૂચો : અર્થ, મહત્વ, ((જ્ઞાતથી અજ્ઞાત તરફ, મૂર્તથી અર્મૂત તરફ, સરળથી કઢીન તરફ, સમગ્રથી અંશ તરફ, વિશિષ્ટથી સામાન્ય તરફ) 3.2 પ્રયુક્તિ, પ્રવિધિ, અભિગમ પ્રવિધિ, પ્રતિમાનની વિભાવના 3.3 શિક્ષણ પ્રતિમાન : સંકલ્પના, મહત્વ અને મૂળતત્વો (શોધ તાલીમ પ્રતિમાન, પૂછપરછ પ્રતિમાન) 3.4 અભિકમિકઅધ્યયન : અર્થ, સંકલ્પના, સિધ્યાંતો, પ્રકારો, રચનાનાં સોયાનો અને લાભ	24%
4.	શૈક્ષણિક અને અનુદેશન પ્રૌદ્યોગિકી 4.1 શૈક્ષણિક પ્રૌદ્યોગિકીનો અર્થ, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર 4.2 શૈક્ષણિક પ્રૌદ્યોગિકીનાઅભિગમો: હાઇવેર, સોફ્ટવેર 4.3 વર્ગવ્યવહાર: અર્થ, ફેલેન્ડરનાં વર્ગવ્યવહારનાં ઘટકો, વર્ગવ્યવહારનું વિશ્લેષણ અને અર્થઘટન 4.4 અધ્યાપન સહાયક માધ્યમો: મુદ્રિત, સંચાર અને વિજાળું	24%

Suggested Activities

1. Prepare a list of study habits prevailing among students of a particular class through interaction of students
2. A report on learning situations, learner's attention, motivational status among the Students of a particular class through observation.
3. Conduct a group discussion on strategies of memorization – Repeated reading, Writing, peer group discussion, explaining to others, etc. and prepare a report
4. Understanding the nature of interaction between teachers and students by Flanders Interaction model and prepare a report.
5. Any other activity suggested by teachers.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

1. શાહ ગુજરાત (૨૦૧૩ ચતુર્થાવૃત્તિ) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનમાં અધ્યયનમીમાંસા, યુનિવર્સિટીગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ગુજરાત.
2. દોગા નનુભાઈ અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનમાં નવી દિશાઓ, નિજિજન સાઈકો સેન્ટર બેંક, ઓસ્કાર ટાવર્સ રાજકોટ
3. Aggarwal J.C., Psychology of Learning and Development sipra publication, 115 n vikasmargShakarpur.
4. પ્રિ.ઉપેન્દ્ર પાઠક અને અન્ય, કિયાત્મક સંશોધન, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
5. અધ્યયન સ્વરૂપ અને વિકાસ ડૉ. મોતીભાઈ પટેલ અને અન્ય, બી. એચ. શાહ પ્રકાશન અમદાવાદ
6. અધ્યયન-અધ્યાપનની પહીયા ડૉ. મોતીભાઈ પટેલ અને અન્ય, બી. એચ. શાહ પ્રકાશન અમદાવાદ
7. શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી અને વ્યવસ્થાપન ડૉ. વીમનભાઈ રાવલ અને અન્ય અનડા બુક ડીપો અમદાવાદ
8. શિક્ષણાની વિસ્તરતી ક્ષિતિજ શ્રી નરુભાઈ સી. રાવલ નીરવ પ્રકાશન અમદાવાદ
9. અધ્યયનોવિકાસ અને અધ્યાપન-અધ્યયન પહીયા ડૉ. એફ. આર. સંતોકી વારિષ્ઠ પ્રકાશન અમદાવાદ